2025/1715

1.8.2025.

PROVEDBENA ODLUKA KOMISIJE (EU) 2025/1715

od 30. srpnja 2025.

o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu Uredbe (EU) 2024/1679 Europskog parlamenta i Vijeća u vezi s provedbom prekograničnog projekta Lyon – Torino na mediteranskom europskom prometnom koridoru

(priopćeno pod brojem dokumenta C(2025) 5111)

(Vjerodostojan je samo tekst na talijanskom i francuskom jeziku)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2024/1679 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2024. o smjernicama Unije za razvoj transeuropske prometne mreže, izmjeni Uredbe (EU) 2021/1153 i Uredbe (EU) br. 913/2010 te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1315/2013 ([1]), a posebno njezin članak 55. stavak 2.,

budući da:

(1) Kako je istaknuto u planovima rada za mediteranski koridor, prekogranični projekt Lyon – Torino („projekt”) važan je za funkcioniranje koridora jer osigurava interoperabilnu i učinkovitu vezu između Francuske i Italije preko Alpa za željeznički prijevoz tereta i putnika.

(2) Dekarbonizacija prometa stvaranjem uvjeta za ambicioznu promjenu načina prijevoza tereta i putnika na velike udaljenosti korištenjem energetski učinkovitih vrsta prijevoza jedan je od ključnih ciljeva politike Unije i u skladu je s ciljevima Unije za borbu protiv klimatskih promjena.

(3) U tom je kontekstu poticanje željezničkog prijevoza tereta i putnika jasan prioritet prometne politike Unije, kako je navedeno u Strategiji za održivu i pametnu mobilnost ([2]), i dugogodišnji prioritet razvoja mreže TEN-T.

(4) Dovršenjem željezničke pruge Lyon – Torino mediteranski europski prometni koridor i njegova prekogranična dionica preko Alpa bit će opremljeni modernom, sigurnom i energetski učinkovitom željezničkom prometnom infrastrukturom i tako doprinijeti promjeni načina prijevoza.

(5) Prekogranična veza Lyon – Torino navedena je u dijelu III. Priloga Uredbi (EU) 2021/1153 Europskog parlamenta i Vijeća ([3]) kao prethodno utvrđena prekogranična veza na mediteranskom europskom prometnom koridoru koja ispunjava uvjete za financiranje sredstvima Unije u okviru Instrumenta za povezivanje Europe.

(6) Tri bilateralna ugovora i jedan dodatni protokol između Francuske i Italije ([4]) sadržavaju propise i plan projekta unutar dogovorenog političkog, pravnog i financijskog okvira. Dodatni bilateralni sporazum o prekograničnom prijenosu materijala za izgradnju u okviru projekta potpisan je 4. kolovoza 2023.

([1]) SL L, 2024/1679, 28.6.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1679/oj.

([2]) Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, Strategija za održivu i pametnu mobilnost – usmjeravanje europskog prometa prema budućnosti, COM(2020) 789 final.

([3]) Uredba (EU) 2021/1153 Europskog parlamenta i Vijeća od 7. srpnja 2021. o uspostavi Instrumenta za povezivanje Europe i stavljanju izvan snage uredaba (EU) br. 1316/2013 i (EU) br. 283/2014, SL L 249, 14.7.2021., str. 38., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1153/2024-07-18.

([4]) „Sporazum između Vlade Talijanske Republike i Vlade Francuske Republike” od 30. siječnja 2012., koji je Francuska ratificirala Zakonom br. 2013-1089 od 2. prosinca 2013., a Italija Zakonom br. 71/2014.
„Sporazum između Vlade Talijanske Republike i Vlade Francuske Republike o početku završnih radova na prekograničnoj dionici nove željezničke pruge Torino – Lyon” od 24.2.2015.; „Dodatni protokol s Prilogom” od 8.3.2016.; „Uredba o ugovorima” od 7.6.2016., koje je Francuska ratificirala Zakonom 2017-116 od 1.2.2017., a Italija Zakonom 1/2017.

(7) U planu rada za mediteranski koridor naglašava se potreba da se osigura dovršetak projekta u cijelosti, što uključuje prekogranični bazni tunel i pristupne pruge između prethodno utvrđenih gradskih čvorova Lyona i Torina.

(8) Sve dionice projekta nužne su za dobro funkcioniranje mediteranskog europskog prometnog koridora. Planirat će se u skladu sa standardima utvrđenima u člancima 16. i 18. Uredbe (EU) 2024/1679.

(9) Projekt podrazumijeva složeno dugoročno prekogranično ulaganje koje uključuje Francusku i Italiju, odnosno njihove susjedne regije Auvergne-Rona-Alpe i Pijemont. Od njega koristi imaju i druge države članice koje se oslanjaju na modernu prekoalpsku vezu između Francuske i Italije.

(10) Projekt obuhvaća izgradnju nove i poboljšanje postojeće infrastrukture. Radi potpore koordiniranoj i pravodobnoj provedbi projekta treba donijeti odredbe u kojima se utvrđuju potrebne radnje i rokovi za njihovu provedbu. Projekt je dugoročna obveza za čije je izvršenje potrebno planiranje ulaganja u više proračunskih ciklusa na nacionalnoj razini i na razini Unije. Doprinijet će postizanju prekograničnih ciljeva plana rada za mediteranski europski prometni koridor, uključujući izgradnju pristupnih pruga, na kojima će se osigurati provoz 24 milijuna tona tereta i 1,5 milijuna putnika godišnje.

(11) Francuska i Italija već su provele važne radnje kao što su studije i infrastrukturni radovi. Te radnje uključuju aktualnu gradnju baznog tunela u obje zemlje (na dan 31. listopada 2024., kad je bilo iskopano 38,6 km galerija, od čega 14,7 km baznog tunela), planiranje pristupnih pruga na talijanskom državnom području, planiranje modernizacije konvencionalne željezničke pruge Ambérieu-en-Bugey – Saint-Jean-de-Maurienne od 2027. s namjenskim proračunom od 700 milijuna EUR i aktualnu modernizaciju konvencionalne željezničke pruge Bussoleno – Avigliana. Kad je riječ o novim francuskim željezničkim prugama, dekretom od 13. kolovoza 2013. ([5]) utvrđeno je da su radovi od javnog interesa i odobreno je detaljno trasiranje. Studije *avant-projet détaillé* (APD), koje sufinanciraju Komisija, Francuska i francuska regionalna tijela, bit će pokrenute 2025.

(12) Za planiranje i potpunu optimizaciju raspoloživosti europskih, nacionalnih, i regionalnih sredstava važno je i jasno utvrditi radnje potrebne za dovršetak projekta i rokove za provedbu tih radnji. U tom pogledu sufinanciranje Unije ima bitan učinak poluge na donošenje odluka na nacionalnoj i regionalnoj razini. Zbog toga je važno utvrditi preostale radnje potrebne za potpuni dovršetak projekta kako bi se sredstva Unije maksimalno iskoristila u skladu s odgovarajućim planiranjem i primjenjivim stopama sufinanciranja, zajedno s dostupnim financijskim sredstvima na nacionalnoj i regionalnoj razini. U skladu s Uredbom (EU) 2021/1153 sve dionice projekta prihvatljive su za financiranje sredstvima Unije (do najviše 55 % za bazni tunel i 50 % za pristupne pruge). Za ostale se radnje mora pokazati visok stupanj integracije u planiranju i provedbi radnji te one moraju biti u skladu s kriterijima za dodjelu utvrđenima u članku 14. Uredbe (EU) 2021/1153. Stoga bi financijska sredstva trebalo u potpunosti optimizirati uz maksimalan trud svih uključenih strana.

(13) U Sporazumu između Vlade Francuske Republike i Vlade Talijanske Republike o izgradnji i upravljanju novom željezničkom prugom Lyon – Torino ([6]) i dodatnom protokolu utvrđuju se potvrđeni troškovi prekograničnog baznog tunela i, nakon oduzimanja doprinosa Unije i dijela koji se financira cestarinama, ključ za raspodjelu troškova od 57,9 % za Italiju i 42,1 % za Francusku. Svi dodatni troškovi ravnomjerno će se raspodijeliti između Italije i Francuske. U dodatnom protokolu predviđa se i mogućnost valutne revalorizacije i promjene troškova proizvodnih čimbenika radova.

([5]) *Journal Officiel de la République Française* br. 197 od 25. kolovoza 2013.
([6]) *Journal Officiel de la République Française* br. 206 od 16. rujna 2014.

(14) Francusko-talijansko poduzeće Tunnel Euralpin Lyon Turin je kao dvodržavni subjekt odgovorno za upravljanje i izgradnju prekogranične dionice projekta. Nacionalni upravitelji infrastrukture u Francuskoj i u Italiji odgovorni su za izgradnju pristupnih pruga.

(15) Kako bi se pratio napredak u provedbi projekta, Francuska i Italija trebale bi Komisiji redovito dostavljati izvješća o dionicama koje se nalaze na njihovu državnom području i obavješćivati o svim kašnjenjima.

(16) U skladu s člankom 6. stavkom 1. Uredbe (EU) 2024/1679 države članice trebaju poduzeti odgovarajuće mjere za razvoj osnovne mreže do 31. prosinca 2030. Međutim, ta obveza podliježe uvjetima iz članka 8. stavka 5. te uredbe, u kojem se navodi da provedba projekata od zajedničkog interesa ovisi o čimbenicima kao što su njihov stupanj zrelosti, usklađenost sa zakonskim postupcima Unije i nacionalnim zakonskim postupcima te raspoloživost financijskih sredstava, ne dovodeći u pitanje financijsku obvezu države članice ili Unije.

(17) Provedbeni rokovi ne bi trebali dovoditi u pitanje ispunjavanje zahtjeva utvrđenih u međunarodnom pravu i pravu Unije, uključujući odredbe za zaštitu okoliša i ljudskog zdravlja. Na temelju tih rokova države članice trebale bi moći planirati i potpuno optimizirati dostupnost sredstava, ne dovodeći u pitanje financijsku obvezu države članice ili Unije. Ni u kojem se slučaju ne bi smjeli ugroziti visoki standardi Unije i države članice u području zaštite okoliša i sudjelovanja javnosti.

(18) Ne dovodeći u pitanje članak 54. stavak 3. Uredbe (EU) 2024/1679, primjereno je započeti preispitivanje ove Odluke do kraja 2026. kako bi se točno odrazilo stanje planiranja i gradnje iz članka 2.

(19) Francuska i Italija odobrile su mjere navedene u ovoj Odluci.

(20) Mjere navedene u ovoj Odluci u skladu su s mišljenjem odbora osnovanog člankom 61. stavkom 1. Uredbe (EU) 2024/1679,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Predmet

Ovom se Odlukom utvrđuju radnje i rokovi za provedbu prekograničnog željezničkog projekta i s njim povezanih pristupnih pruga koje povezuju gradske čvorove Lyona i Torina („projekt”) te povezane odredbe o upravljanju.

Članak 2.

Radnje

Francuska i Italija osiguravaju provedbu sljedećih radnji u skladu s rokovima utvrđenima u članku 3.:

(a) prekogranična dionica tunela zajedno s tranzitnim kolodvorima Saint-Jean-de-Maurienne i Susa;

(b) pristupne pruge na talijanskom državnom području, što obuhvaća:

i. nadogradnju postojeće konvencionalne pruge na dionici Bussoleno – Avigliana:

— 1. blok: postavljanje novih tehnoloških instalacija za upravljanje prometom na dionici Bussoleno – Avigliana,

— 2. blok: uklanjanje dvaju željezničko-cestovnih prijelaza u Borgone Susi,

— 3. blok: provedba tehničkih specifikacija za interoperabilnost za osobe smanjene pokretljivosti na kolodvorima Sant'Ambrogio, Borgone i Bruzolo,

— 4. blok: izgradnja dvaju prioritetnih kolosijeka s modulima dužine 750 m, jednog u Condoveu i jednog u Bruzolu,

— 5. blok: prilagodba sustava za električno napajanje pruge izgradnjom dviju novih trafostanica, jedne u Avigliani i jedne u Borgoneu,

— 6. blok: rušenje 281 stupa primarnog električnog voda napona 66 kV,

— 7. blok: ublažavanje buke,

— 8. blok: potpuna zamjena postojećeg električnog vučnog voda (standardni vod Rete Ferroviaria Italiana) između kolodvora Bussoleno i Avigliana vodom debljine 540 mm^2 i dodavanje dodatnog napajanja s vodom debljine 230 mm^2, što je potrebno za ispravan rad pruge u skladu s planiranim budućim željezničkim prometom;

ii. izgradnju nove pruge na dionici Avigliana – Orbassano;

iii. rekonstrukciju ranžirnog kolodvora Orbassano, uključujući južno čvorište;

iv. povezanost unutar gradskog željezničkog čvora u Torinu:

— dovršetak željezničke obilaznice Torino na dionici Porta Susa – Stura,

— nadogradnja pruge za velike brzine između kolodvora Porta Susa i Porta Nuova, nova neovisna dvokolosiječna pruga duljine 4,5 km i izgradnja niza novih postaja u željezničkoj mreži Torina,

— ubrzanje pruge Torino – Genova,

— infrastrukturna i tehnološka modernizacija gradskog željezničkog čvora u Torinu i povezanih pruga te obnova postojećih ili postavljanje novih centraliziranih sustava upravljanja protokom prometa,

— nova željeznička obilaznica od Orbassana do Settimo Torinesea – faza 1.b „Gronda Merci";

(c) pristupne pruge na francuskom državnom području, što obuhvaća:

i. nadogradnju postojeće konvencionalne pruge Ambérieu-en-Bugey – Saint-Jean-de-Maurienne;

ii. povezanost unutar aglomeracije Lyona – željeznička obilaznica Lyon između Saint-Pierre-de-Chandieua i Dagneuxa;

iii. izgradnju nove pruge između Lyona i Saint-Jean-de-Mauriennea:

— mješovita željeznička pruga za putnički i teretni promet između Grenayja i Avressieuxa,

— nova željeznička pruga za teretni promet između Avressieuxa i Montméliana,

— nova željeznička pruga za teretni promet između Montméliana i Saint-Jean-de-Mauriennea.

Članak 3.

Rokovi

1. Rokovi za radnje iz članka 2. točke (a) su sljedeći:

(a) za 2025.: početak mehaniziranog iskopa prvog francuskog dijela baznog tunela (operativno gradilište 7) – Francuska;

(b) do kraja 2026. / početkom 2027.: početak mehaniziranog iskopa ostalih dijelova baznog tunela (operativna gradilišta 3, 4, 5 i 6) – Francuska i Italija;

(c) do 2028.: završetak građevinskih radova na ulaznoj dionici – Saint-Martin-de-la-Porte (operativno gradilište 8) – Francuska;

(d) do 2027.: prijedlog za dodjelu ugovora za željezničke i neželjezničke instalacije (operativno gradilište 12) – Francuska i Italija;

(e) do 2028.: početak iskopa spojnog tunela tradicionalnom metodom u Bussolenu (operativno gradilište 1) – Italija;

(f) do 2029.: početak građevinskih radova na međunarodnom kolodvoru Susa (operativno gradilište 2) – Italija;

(g) do 2030.: završetak građevinskih radova na multimodalnom čvorištu na međunarodnom kolodvoru Saint-Jean-de-Maurienne (operativno gradilište 9) – Francuska;

(h) do 2031.: dovršetak iskopa baznog tunela na francuskoj i talijanskoj strani (operativna gradilišta 3, 4, 5, 6, 7 i 8) – Francuska i Italija;

(i) do 2031.: dovršetak međunarodnog kolodvora Saint-Jean-de-Maurienne s povezanom pomoćnom infrastrukturom; početak izgradnje objekata na međunarodnom kolodvoru Susa (operativna gradilišta 9 i 2) – Francuska i Italija;

(j) do 31. prosinca 2032.: dovršetak željezničke infrastrukture za mješoviti promet u skladu s parametrima mreže TEN-T utvrđenima u Uredbi (EU) 2024/1679 – Francuska i Italija;

(k) do 2033.: operativna instalacija ERTMS-a razine 2 – Francuska i Italija.

2. Rokovi za radnje iz članka 2. točke (b) su sljedeći:

(a) nadogradnja postojeće konvencionalne pruge na dionici Bussoleno – Avigliana: završetak radova u razdoblju 2026. – 2032.;

(b) izgradnja nove pruge Avigliana – Orbassano:

i. procjena utjecaja na okoliš provedena i dozvole dobivene u razdoblju 2024. – 2025.;

ii. početak radova do 2026.;

iii. završetak radova do 2033.;

(c) rekonstrukcija ranžirnog kolodvora Orbassano, uključujući južno čvorište – prva faza, na strani Torina, do 2026.;

(d) povezanost unutar gradskog željezničkog čvora u Torinu:

i. dionica Porta Susa – Stura: izvedeno je 98 % (dovršetak predviđen za 2025.);

ii. dionica Porta Susa – Porta Nuova: dovršetak do 2028.;

iii. pruga Torino – Genova: do 2027. (prva faza):

— dovršetak tehnološke prilagodbe sustavâ prometno-upravljačkog i signalno-sigurnosnog podsustava na dionici Trofarello – Alessandria s instalacijom ACCM-SCCM-a u podfazama,

— dovršetak ACC-a na kolodvoru Villafranca,

— dovršetak novog ACC-a na kolodvoru Asti.

3. Rokovi za radnje iz članka 2. točke (c) su sljedeći:

(a) nadogradnja postojeće konvencionalne pruge Ambérieu-en-Bugey – Saint-Jean-de-Maurienne:

i. preliminarne studije, uključujući socioekonomsku analizu do sredine 2025.;

ii. početak pripremnih radnji do 2027.;

iii. projektne studije do kraja 2028.;

iv. administrativni postupci za stjecanje zemljišta do kraja 2028.;

v. procjena utjecaja na okoliš do kraja 2028.;

vi. završne studije do kraja 2029.;

vii. završetak radova do 2033.:

— izmjena pristupa peronu u Aitonu,

— povećanje kapaciteta u Aix-les-Bainsu,

— povećanje kapaciteta u Chambéryju,

— razdvajanje razina u Montmélianu,

— osiguravanje jezera Bourget,

— osiguravanje željezničko-cestovnih prijelaza,

— jačanje fiksnih instalacija za električnu vuču;

(b) povezanost unutar aglomeracije Lyon – željeznička obilaznica Lyon između kolodvora Saint-Pierre-de-Chandieu i Dagneux:

i. detaljne projektne studije do kraja 2027.;

ii. procjena utjecaja na okoliš;

iii. završne studije;

iv. stjecanje zemljišta u skladu sa studijom i rasporedom izgradnje;

v. radovi;

(c) izgradnja novih pruga između Lyona i Saint-Jean-de-Mauriennea u skladu s parametrima za velike gabarite („grand gabarit") kao glavni scenarij koji se trenutačno razmatra:

i. detaljne projektne studije o sljedećim operacijama, uključujući socioekonomsku analizu i studije povezane s izviđanjem do sredine 2028. (pristup željezničkom tunelu Lyon – Torino s francuske strane – detaljne studije – APD):

— pruga za mješoviti promet između Grenayja i Avressieuxa,

— poboljšanja na kolodvoru Ambérieu-en-Bugey,

— nova željeznička pruga za teretni promet između Avressieuxa i Montméliana, uključujući jednokolosiječni tunel za teretni promet ispod masiva Chartreuse, za koji će se provesti detaljne projektne studije usporedno s izgradnjom struktura za izviđanje,

— udvostručenje veze na kolodvoru Montmélian,

— nova željeznička pruga za teretni promet između Montméliana i Saint-Jean-de-Mauriennea, uključujući jednokolosiječne tunele za teretni promet ispod masivâ Belledonne i Glandon, za koje će se provesti detaljne projektne studije usporedno s izgradnjom struktura za izviđanje;

ii. procjena utjecaja na okoliš;

iii. izgradnja struktura za izviđanje;

iv. završne studije;

v. stjecanje zemljišta u skladu sa studijom i rasporedom izgradnje;

vi. radovi.

Članak 4.

Upravljanje

Europski koordinator za mediteranski europski prometni koridor i predstavnik Komisije pozivaju se da kao promatrači sudjeluju na sastancima Upravnog odbora poduzeća Tunnel Euralpin Lyon Turin, kao i na sastancima Međuvladine komisije Lyon – Torino (CIG).

Članak 5.

Izvješćivanje

Francuska i Italija barem jednom godišnje izvješćuju Komisiju i europskog koordinatora za mediteranski europski prometni koridor o napretku u provedbi radnji iz članka 2. i o eventualnim kašnjenjima, navodeći pritom razloge za kašnjenje i poduzete korektivne mjere. U tu se svrhu Francuska i Italija prema potrebi mogu koristiti godišnjim izvješćima o stanju koja se podnose u skladu sa sporazumima o dodjeli bespovratnih sredstava sklopljenima u okviru Instrumenta za povezivanje Europe.

Članak 6.

Preispitivanje

Komisija prije kraja 2026. započinje preispitivanje radnji i rokova iz članaka 2. i 3.

Članak 7.

Adresati

Ova je Odluka upućena Francuskoj Republici i Talijanskoj Republici.

Sastavljeno u Bruxellesu 30. srpnja 2025.

Za Komisiju
Apostolos TZITZIKOSTAS
Član Komisije